

Fietsen langs de taalgrens

DEEL 5 Het groene heuvelland bezuiden Brussel

Verwonderd over de tegenstrijdige tweetaligheid rond onze taalgrens verkende redacteur Ward Van Loock in de zomer van 2019 de grillige scheidingslijn tussen Vlaanderen en Wallonië, van Komen tot Voeren. In aflevering 5 fietsen we tussen het Hallerbos en het Zoniënwoud.

→ Tekst en foto's Ward Van Loock

Het landschap ten oosten van Halle is de logische voortzetting van het Pajottenland, alleen zijn de heuvels bosrijker én pittiger. Het is bijna onafgebroken klimmen en dalen op de vele korte hellingen. Met het Hallerbos en het Zoniënwoud doorkruisen we twee uitgestrekte bosgebieden.

Kanaal Brussel-Charleroi

Maar eerst vertoeven we nog even in de vallei van de Zenne, in wiens stroombedding een industrieel kanaal werd gegraven. De Zenne zelf is nooit ver weg en beide waterlopen houden elkaar voortdurend gezelschap. We volgen deze waterweg 3 km tot *Lembeek*. Het kanaal werd tussen 1827 en 1832 gegraven met de bedoeling de groeiende mijnindus-

trie rond Charleroi een snelle afvoerroute te bezorgen richting Brussel en Antwerpen. Het oorspronkelijk kanaal, toen geschikt voor schepen tot 70 ton, was 74 km lang. Door de 55 sluizen deed een vrachtschip er 3 à 4 dagen over. Na WO II werd het kanaal bevaarbaar gemaakt voor grotere tonnenmaten.

Malakoff

Op knooppunt 28 ligt de helft van een vroeger kasteeldomein dat door de aanleg van het kanaal doormidden gesneden werd. Via een dichte struikenband komen we in een open grasveld waar een bijzondere toren staat. Deze Malakofftoren is een *folly*, een 'folieke' of grappige gril van de vroegere kasteelheer, jenever-

baron Paul Claes. Die liet de zware middeleeuwse toren in 1854 bouwen als herinnering aan de Slag van Malachov in Oekraïne. Aan de overkant van het water ligt de andere helft, eveneens een openbaar kasteelpark maar wel zonder kasteel want afgebroken in 1972. Een fietsbrug verbindt beide groenzones en boven het water krijg je een goed beeld van de symbiose tussen Zenne en kanaal. Een waterweg met sluizen moet immers winter en zomer bevoorrad worden met vers water. Daarom hebben in Halle waterbouwkundige ingenieurs de Zenne laten uitmonden in het kanaal. En hier laat het kanaal via een overlooprand overtollig kanaalwater in de lagergelegen Zenne vloeien. Dit systeem garandeert een stabiel waterpeil.

Vijver van de priorij Zevenbronnen.

Langs het Kanaal Brussel-Charleroi.

Het station van Halle.

Hallerbos en Zoniënwoud

Na Lembeek klimmen we door een open landschap heel geleidelijk naar het Hallerbos. Dit hooggelegen bos van 552 ha ligt aan de taalgrens en is vooral bekend door de uitbundige lentebloei van blauwe hyacinten. Het is van oorsprong een oerbos maar gedurende WO I liet de Duitse bezetter alle grote bomen omhakken om loopgraven te versterken. De latere herbebossing gebeurde tussen 1930 en 1950, wat het bos zijn jeugdige uitzicht geeft met vooral eiken- en beukenpercelen. Bij het bosuiteinde steken we de taalgrens over naar *Braine-l'Alleud*. Verderop in *Waterloo* toeren we straat-in-straat-uit door weelderige villawijken die baden in overvloedig groen. Pal op de taalgrens fietsen we het Zoniënwoud binnen. Rond 1800 was dit woud nog 12.000 ha groot, nu is het gekrompen tot 4.836 ha. Daarvan beheert de Vlaamse overheid 56 % en Wallonië 40 %. Eigenlijk kunnen we maar korte tijd de massieve woudreuzen bewonderen want daar wenkt *Sint-Genesius-Rode* (Rhode-Saint-Génèse) al.

Helemaal verfranst

In Sint-Genesius-Rode is de kortste afstand tussen het Brussels tweetalig gewest en Wallonië amper 4 km. Deze gemeente was bij de talentelling van 1947, de referentie voor het vastleggen van de taalgrens, overwegend Vlaams (5588 tegen 2058 stemmen). Daardoor kwam dit buffergebied bij Vlaanderen maar met taalfaciliteiten voor Franstaligen. Door de ligging tussen Brussel en Waals-Brabant en mede door de aanleg van de spoorlijn Brussel-Braine-l'Alleud kwamen eind 20ste eeuw vele Franstalige Brusselaars en Walen in het Nederlandstalige Rode wonen. Zo'n 70 jaar later is de verfransing een voldongen feit. Sinds 1988 haalt de Franstalige eenheidslijst een absolute meerderheid in de gemeenteraad.

Langs het Kanaal Brussel-Charleroi.

Taalgrenskronkels

Ter hoogte van *Alseberg* en *Dworp* wringt de taalgrens zich in de meest onmogelijke bochten. Op de bosrijke hellingen fietsen we heuvel-op-heuvel-af tussen chique villa's en dito tuinen. 1,8 km na knooppunt 85 verlaten we even de route door links de Rue Moulin des Sept Fontaines af te dalen. Beneden ligt een idyllische, langgerekte vijver die hoorde bij de priorij Zevenbronnen/Septfontaines uit 1402. Ondanks de vele huizen die er intussen bijgekomen zijn, is deze plek een heerlijke oase van tijdloze rust. 800 m verder op de vijverweg kom je uit bij de overgebleven gebouwen van deze augustijnerpriorij.

PRAKTISCHE INFO

De bewegwijzerde tocht van 44 km start in Halle aan knooppunt 65, op de parking tegenover de Sportoase (Nederhemstraat). De knooppuntvolgorde: 65 > 28 > 56 > 55 > 28 > 62 > 63 > 70 > 67 > 93 > 1 > 48 > 85 > 49 > 50 > 53 > 64 > 65. Het is een pittig parcours met heel wat hellingen. Tussen kn 63 en 70 is er druk verkeer.

Gebruikt kaartmateriaal: fietskaart van Le Brabant Wallon (destinationbw.be/nl/knooppunten), gratis aan te vragen via info@beleefwaalsbrabant.be. Info over extra bezienswaardigheden en horecamogelijkheden vind je in de artikelen databank op onze website.

Het boek *De Taalgrensroute* is nu ook verkrijgbaar via onze webshop, in Standaard Boekhandel en in de reisboekhandels Alta Via, Atlas&Zanzibar en De Reyghere.

